ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2019/HC-A/314
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:**

* ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
* އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: -
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

- **އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް:**

* ނަން: އިބްރާހީމް ރިޔާޝް
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: އަލިވިލާ / ހދ. ކުޅުދުއްފުށި
* އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު: A208389
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: އަލިވިލާ / ހދ. ކުޅުދުއްފުށި

* ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚު: 20 ޝައްވާލް 1440 / 23 ޖޫން 2019
* ނިމުނު ތާރީޚު: 23 މުޙައްރަމް 1441 / 22 ސެޕްޓެމްބަރު 2019

- **އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު އަމުރު ނަންބަރު:** 145-J/MA/2019/1189
- **ޝަރީޢަތްކުރި މަޙްކަމާ:** ޖުވެނައިލް ކޯޓު
- **ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް:** ކޯޓު އަމުރު
- **ހުށަހެޅި ތާރީޚު:** 2019-06-01 * **ނިމުނު ތާރީޚު:** 2019-06-01
- **ޤަޟިއްޔާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:**

އިސްފަނޑިޔާރު ޝުޖާޢު އުސްމާން ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ

(ރިޔާސަތު)

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:**

މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1189 ކޯޓު އަމުރު ނެރުއްވައިދެއްވި ސަބަބުތަކާ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ބުނެ އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކޮށްދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުއްވުމުން ބަލައިގަތް ޝަރުޢީ މައްސަލައެކެވެ.

މި ޝަރީޢަތުގައި އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ ފާޅުކުރީ ދ. ކަނޑުވިލާ / މާލެ، އިބްރާހީމް ރިޔާޒް (އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު A208389) އެވެ.

- **ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

-01 އިސްތިއުނާފަށް މިއުރުވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1189 ކޯޓު އަމުރަކީ ޝަރީޢަތުން، އެ އަމުރަކީ ދ. ކަނޑުވިލާ / މާލެ، އިބްރާހީމް ރިޔާޒް އަށް ބަންދުގައިބަހައްޓާނެ ތުހުމަތު ބޭނުންކުރުމުގެ މާއްދާ ހިންގުން / އަމިއްލަ ބޭނުމަށް ގަނޑުގެ މަސްތުވާތަކެތި ގެންގުޅުއްވާފައި، އޭގެ މައްސަލައިގައި ހިފެހެއްޓުމަށް ފުލުހުން ހުށަހެޅުމުން ދާއިރާގެ ކޯޓުން ސަބަބުތަކާ އެކީގައި ނޫންކަމަށް ޤަރާރުކޮށްފައިވާކަމާ ހިފެހެއްޓުމުގެ މައްސަލައިގައި ހިފުން ދެވިފައިނުވާތީ އެއްވަރަކަށް ހުކުމް ފަހަރު ހުށަހަޅާ ބުނެ ދުވަސްތަކުގެ ވަގުތަކަށް ރިމާންޑްކުރުމަށް އިބްރާހީމް ރިޔާޒް ސަބަބުތަކުގައިވެސް ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް 01 ޖޫން 2019 ދުވަހުގެ 13:00 ގައި ނެރުއްވި އަމުރެކެވެ.

-02 ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1189 ކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އެންމެހައި ނުކުތާތައް ހުށަހަޅައި އެ ނުކުތާތަކުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ސަރުކިއުލަރގެ މަޖިލީހުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

*ފާހަގަ ނުކުތާއަކީ: ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1189 ކޯޓު އަމުރަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު އަށް ފާސްވެ ނަންބަރު 12/2016 ޤާނޫނު 49 ވަނަ މާއްދާއާ ޤާނޫނު

(ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާއި، އެޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާއާ 63 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

*ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ: ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1189 (01 ޖޫން 2019) ގެ ކޯޓު އަމުރަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 12 ވަނަ މާއްދާއާ 16 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

*ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ: ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި "މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް އެއަށްވުރެ ދަށު މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ތަބާވާންވާނެ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އެއުސޫލާ ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަމަށްބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

-03 ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1189 ކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި، އެނުކުތާތަކާ ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދެ ފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކުގެ މައްޗަށް ބަލައި ޤާނޫނީ ނަޒަރަކުން ވިސްނާ ބަލާއިރު، މިމައްސަލަ ބެލުމުގައި ބައިވެރިވި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންނަށް އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

-3.1 ފުރަތަމަ ނުކުތާ، އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1189 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު، އެ ކޯޓު އަމުރަކީ ދ. ކުޑަހުވަދޫ / އުޑުވިލާ އިގުބާލު ރިޝާދު ގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށް ހަތިޔާރުބޭނުންކޮށްގެން މާރާމާރީ ހިންގުން / އަނިޔާކުރުމުގެ މައްސަލަގައި، އެމައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤު ނިމިފައިނުވާތީ، އެ މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ [illegible] ފަރާތް ދައުވާކުރުމުގެ ކޯޓުން [illegible] އެދޭ [illegible] އެ މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤުކުރާ [illegible] އެއްވަރަކަށް [illegible] [illegible] ހުރި މައްސަލައަކަށްނުވާތީ، [illegible] [illegible] [illegible]

ސަފުހާތަކުން އިޤްރާރު ނިޔާޝް ބަންދުން ދޫކުރުމަށް އަމުރުކުރުމަށް ނުހުއްޓުވާފައި އަމުދުއަކުން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

3.2- ދެވަނަ ކަމަކީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތު) ގެ ޤާނޫނަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ އަދުލުގެ ނިޒާމުގައި މައްސަލަތައް ތަޙްޤީޤުކުރުމާއި ދައުވާ ކުރުމާއި ޝަރީޢަތް ހިންގުމާއި އަދި ޙުކުމް ތަންފީޛު ކުރުމާގުޅޭ އިޖުރާއަތުތައް ބަޔާންކުރާ ޤާނޫނު ކަމާއި، ކުށެއްގެ ތަޙުޤީޤުގައިވާ މީހަކު ބަންދު ކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން ނުވަތަ ޝަރީޢަތުން ކަނޑައަޅާ މުއްދަތަކަށްކަމާއި، ފަނޑިޔާރުން ބަންދަށްޖެހުނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި އެކަން ޤާނޫނުގައި އެކަން އިޖުރާއަތުން ކަނޑައަޅާ ބަންދުކުރުމުގައި ނޫނީ ހުއްޓުވުމެއްގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2016/12 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ހަވަނަ ބާބުގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތު ތަކާއި، އެޤާނޫނުގެ ދަށުން ހައްޤު ޤަވާއިދުގައި ބަޔާން ކުރާ ކަންތައްތަކުގެ މައްޗަށްބިނާކޮށް، ބަންދުގައި ހުރި މީހެއް ނިންމާއިރު، ދޫކުރުން ހަރަހަ ކަންތައްތަކަށްކަމަށް ފާޅުވެއަރާ ތުހުމަތު ކުރާ އިޖުރާއަތުން، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އިން (ރ) އަށް ބަޔާން ކޮށްފައިވާ ކަންކަމުން ފަޅާއަރާ ތުހުމަތު ކުރަންވާނެކަން އެނގެން އޮންނަކަމާއި އަދި ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހެއް ފަސޭހައާއިގެ ކުރިމަތިލާކަން ހުސްވިކަން އަދާގެ ބަޔާން ގޮތުން ހިންގުމުގައި ފަސޭހަކަން ބަދަލުގެ ސަބަބުތައް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާން ކުރެވިފައިވާކަމާއި މިކަންކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2018/HC-A/134 ޤަޟިއްޔާ އާއި މިމައްސަލައިގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ނިންމާފައިވާ އުސޫލުން ޤަޟިއްޔާތަކުގައި ތަފްސީލު ގޮތުގައި ބަޔާން ކުރެވިފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަމެވެ.

3.3- ތިންވަނަ ކަމަކީ، ހ. ކެޔޮޅުގެ / އުތުރުވާ، އިޤްރާރު ނިޔާޝް ބަންދުކުރެވިފައިވަނީ 2018 ނޮވެމްބަރ 13 ވަނަ ދުވަހުގެ ހެނދުނުގެ ވަގުތުގައި ނިޔަމަނުކުރުމުގައި ކުޑަ ގ. ދޮރާގެ ކައިރީގައި އިޤްރާރު ނިޔާޝްއާއި އެކު މިހާރު ކަމަކާ ގުޅިގެން ހަމަލާދީ މާރާމާރީ

ހިންގާފައިވާކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މައްސަލާގައި މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާވެދާނެކަމަށް ކުރިމަތިކޮށް ކޯޓުގެ ނަންބަރު:145-J/MF/2019/1247 "ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު" އިން އެނގެންއޮންނަކަމާއި،

ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަށް ބަލާއިރު، ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ޝަރުތުތަކާއެކު ބަންދުން ދޫކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު [illegible] [illegible] [illegible] ތުހުމަތުކުރެވުނު ކުށް [illegible] ތުހުމަތުކުރެވޭ މިންވަރަށް [illegible] [illegible]، ނަމަވެސް އެ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ސަބަބުތަކަށް [illegible] ސަބަބެއް ނެތް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ތުހުމަތު [illegible] [illegible] [illegible] ތޫނު [illegible] [illegible] ހިންގުމުގެ [illegible] [illegible] އެނގެން އޮންނައިރު، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] މުޖުތަމަޢުގެ [illegible] [illegible] [illegible] އަމާންކަމާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/HC-A/247 ޤަޟިއްޔާއަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު:17/2010 (ބަޑިއާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުންކަން ހުށަހެޅިފައިވާ [illegible] އެނގެންއޮތުމާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބަޑިއާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) އަށް ގެނެވުނު ފުރަތަމަ އިޞްލާޙަށް ބަލާއިރު، އެޤާނޫނުގެ 05 ވަނަ މާއްދާއިން ފެށިގެން 09 ވަނަ މާއްދާގެ ނިޔަލަށް ހުރި މާއްދާތަކުގައި ހިމެނޭ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށެއް ކުރިކަމުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހެއް، ބަންދުގައި ބަހައްޓައިދިނުމަށް ހުށަހެޅުން ނުވަތަ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އެދިއްޖެނަމަ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ހާލަތެއް ވުޖޫދުގައިވާކަމަށް ތަޙުޤީޤު މަރުޙަލާގައި ސާބިތުވެއްޖެ [illegible] ނިމެންދެން އެމީހަކު [illegible] [illegible] އެނގޭކަމާއި،

[illegible] 145-J/MA/2019/1189 [illegible].

(ހ) [illegible] 145-J/MA/2019/1189 [illegible].

ހުކުމް:

ދެންފަހެ ބަޔާންވެދިޔަ ސަބަބުތައް އެހެން ހުރުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/1189 ކޯޓު އަމުރުގައި އިޤުބާލު ނިޔާޝް ޝަރުޠުތަކަކާއެކު ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުން ބާޠިލުކޮށް، އިޤުބާލު ނިޔާޝްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށުގެ މައްސަލައަކީ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައިވާ މައްސަލައެއްކަމުން، އެ މައްސަލާގައި އިޤުބާލު ނިޔާޝްގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމަންޖެހޭނީ އެ މައްސަލަ ބަލާ ކޯޓުން، އެ މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރުގައި ބެލެއްވަމުން، އިޤުބާލު ނިޔާޝްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލާގައި [illegible] ބަންދުގައި ބަހައްޓައި ދިނުން އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން [illegible] ކޯޓަށް [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިޤުބާލު ނިޔާޝްގެ ބަންދާމެދު އަލުން ގޮތެއް [illegible] ކަނޑައަޅައި، މި ޤަޟިއްޔާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިއްތިފާގުން ހުކުމްކުރީމެވެ.